

[J. C. A. Larsen.]

—, at der ikke bagefter skal blive Strid om Fortolkningen af Loven. Fra flere Sider har man gjort mig opmærksom paa Lovforslagets Bestemmelser med Hensyn til disse Virksomheder, og ved at gennemlæse Paragraffen et Par Gange maa jeg indrømme, at man maatte kunne faa klarere og tydeligere Bestemmelser. Jeg er overbevist om, at Ministeren gerne vil være med til at faa indsat saa klare Regler som muligt.

Med Hensyn til Kommunernes Ret til at drive Virksomheder sagde Ministeren, at der her ikke var nogen Udvidelse, men tværtimod en Indskrænkning af de gældende Regler. Ja, da vi fik den nugældende Næringslov, var der ikke ret megen Tale om noget saadant. Det er noget, der har udviklet sig gennem Aarene, navnlig under Krigen. Jeg pegede paa de uheldige Forhold, der er blevet kritiseret, maaské lidt for stærkt — det skal jeg ikke sige noget om —, men der har været disse uheldige Forhold, idet der er en Del Virksomheder, der er oprettet af kommunale Institutioner, og som har oparbejdet et kraftigt Under-skud, der bagefter har maattet dækkes af Aarets Budget. Jeg kunde pege paa flere saadanne, og der har ogsaa været saadanne her inde i den store By København.

Mangfoldige næringsdrivende har set skævt til disse Forhold. Jeg er overbevist om, at den højtærede Minister vil give mig Ret i mine Betragtninger her. Jeg tror derfor, vi skal undersøge hele dette Spørgsmaal og se at faa truffet Bestemmelser derom.

Der faldt for kort Tid siden en Dom om et kommunalt Udsalg, der solgte elektriske Artikler. Jeg vil gerne saa stærkt som muligt i Loven have fastslaaet, at sligt er ikke Kommunens Sag. Jeg kan tænke mig, at vi skal beholde, hvad vi producerer her i Landet fra Landbrugets og Fiskeriets Side o. s. v. Det kan maaské blive nødvendigt at give Kommunerne Ret til at regulere disse Forhold, men i saa Fald vil Lovgivningen altid kunne træffe Bestemmelser, hvis det skulde vise sig nødvendigt; dog haaber vi, at vi skal blive forskaanet for mere i den Retning.

Den højtærede Minister og det ærede Medlem Hr. Rasmussen (Gylling) var enige om, at jeg havde lovprist Lavsvæsenet. Jeg ved ikke, om det, jeg sagde, kan kaldes en Lovprisning, det maa man naturligvis bedømme, som man vil. Jeg udtalte, som man vil kunne se af Fortrykket, at hver Gang regulerende Bestemmelser ønskedes indført for Haandværket, saa styrtede man til og

raabte „Lavsvæsen“, og man søgte at ramme en Pæl igennem dette. Det var et Spøgelse, man trak frem, hver Gang Haandværket havde Ønsker i den Retning. Derefter sagde jeg udtrykkeligt: Jeg skal ikke forsvare Lavsvæsenet, under Lavsvæsenet gik man alt for vidt i Organisationstvang, og jeg dristede mig til at tilføje, hvad det ærede Medlem Hr. J. P. Larsen ikke syntes om: paa samme Maade, som Fagorganisationerne nu gaar for vidt i deres Organisationstvang.

Dette var min Omtale af Lavsvæsenet. Men jeg tillod mig saa ogsaa at slaa fast — og dette vil jeg gerne gentage i Dag efter Ministerens Udtalelser —, at det var under Lavsvæsenet, at det danske Haandværk arbejdede sig op til den Dygtighed, det naaede. Og nu kan den højtærede Minister sige, at det var først efter, at vi fik en Næringslov, at det danske Haandværk udviklede sig, som det gjorde. Ja, Haandværk og Handel og Landbrug, alt har i vort Land haft en rig Udvikling i de 70 Aar, der er gaaet, siden Næringsloven blev givet, ikke paa Grund af Næringsloven, men paa Grund af Tiderne. Den højtærede Minister har jo Erfaring paa dette Omraade som jeg, han er udlært Haandværker, men den højtærede Minister kan ikke komme udenom, at den Udvikling, der er sket indenfor Haandværket i den Tid, der er gaaet, siden vi fik Næringsloven, skyldes den Fagdygtighed, som var vundet under Lavsvæsenet.

Jeg har saa en ganske kort Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Hendriksen. Jeg er ikke enig med det ærede Medlem i, at de gifte Kvinder ikke skal kunne faa Næringsbevis. Paa det Punkt mente jeg egentlig, vi var enige. I Henhold til Lovene om Kvindernes Ligestilling med Mændene maa de ganske afgjort have Lov til at løse Næringsbevis. Et andet Spørgsmaal er det, om baade Mand og Hustru skal kunne faa Næringsbevis, hver til sin Forretning. (*Hendriksen*: Vi er ganske enige). Det glæder mig overordentlig meget.

Dernæst har jeg en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Rasmussen (Gylling). Jeg har svaret det ærede Medlem med Hensyn til Lavsvæsenet i de Bemærkninger, jeg gjorde til den højtærede Minister. Men maa jeg overfor det ærede Medlems Omtale af det Krav, som er godkendt af Flertallet i Kommissionen, om Mesternavn, minde om, at jeg i Gaar udtalte, at det var jo kun en lille beskeden Blomst, Haandværkerne havde faaet der, men det var dog saadan, at man der satte en Grænse, et Skel mellem dem, der er faglærte, og dem, der ikke er faglærte. Og een Ting til: i Lovforslaget staar, at det